

ונקדשתי שבכל יום (אמור)

נועם אלימלך הוספות צעטיל קטן

בכל עת ורגע שהוא פנוי מן התורה ובפרט שהוא יושב בטל לבדו בחדר או שוכב על מטתו ואינו יכול לישן יהיה מהרהר במצות עשה זו של ונקדשתי בתוך בני ישראל (ויקרא כב, לב) וידמה בנפשו ויצייר במחשבתו כאלו אש גדול ונורא בוער לפניו עד לב השמיים והוא בשביל קדושת הש"י שובר את טבעו ומפיל א"ע להאש על קידוש הש"י ומחשבה טובה הקדוש ברוך הוא מצרפה למעשה ונמצא שאינו שוכב ויושב בטל רק מקיים מצות עשה דאורייתא:

תורה אור מגילת אסתר דף צט:

וישנו בכח בכל אחד מישראל ואפי' קל שבקלים יכול למסור נפשו בפועל ממש שלא ליפרד מאחדותו ית' בשום אופן בעולם. ומה שעובר שאר עבירות היינו מפני הרוח שטות שמטעהו לחשוב שאינו נפרד מהקב"ה על ידי עבירה ההיא כיון שלובש ציצית ומניח תפלין. והנה בחינת מסירת נפש נמשך מחמת אהבה המסותרת שהיא למעלה מן הדעת ולכן לא נזכר בתורה **טעם על מסירת נפש** רק על אהבה נאמר טעם כמ"ש לאהבה את ה' אלקיך (לשמוע בקולו ולדבקה בו) כי הוא חייך. ואין זה **טעם על מסירת נפש** כיון שהטעם הוא כי הוא חייך והרי מסירת נפש הוא להשליך חייו מנגד. אלא הענין שאין שייך טעם ושכל על מסירת נפש כי המס"נ נלקח מבחינ' שלמעלה מן הדעת...

ספר המאמרים (הרי"צ) תש"ח - תש"ט - מאמר תש"ט עמ' 121

ולכן לא נאמר ענין המסירות נפש מפורש בתורה שבכתב, להיות תורה שבכתב בבחינת חכמה, וחכמה הוא ע"פ טעם ודעת דוקא... ולא בחינת מסירות נפש שהוא התפעלות עצם הנפש שמעלה וטעם ודעת ולכן תגברות השכל מסתיר על עצם הרצון והעונג שבנפש... ולכן מי שהוא בעל מוחין גדול קשה לו לפעול אצלו כח המסירות נפש דכל דרכיו והילוכיו הוא רק על פי השכל שהוא מסתיר על עצם הנפש כו'

הערות האדמו"ר מחב"ד זצ"ל

לכאורה צע"ג שהרי מס"נ על קידוש השם הוא מ"ע מה"ת מדכתיב ונקדשתי.... בדוחק גדול אפשר היה לפרש כאן המילות "מפורש בתורה שבכתב" - מפורש בטעמה. וכמו שכתב בתורה אור... לא נזכר בתורה טעם על מסירת נפש... ולכן נ"ל שהנה במסירות נפש ישנם הציווי וטעם הציווי ובשניהם נשתנית מצות ממס"נ משאר המצות. הטעם על מסירת נפש לא נאמר כלל לא בתנ"ך ולא בש"ס. הציווי של מס"נ לא נאמר בתורה שבכתב כציווי בפירוש אלא כסיפור ענין שיבוא ממילא דע"י עשייתכם ונקדשתי בתוך בני ישראל...

תניא ליקוטי אמרים פרק יח

ולתוספת ביאור באר היטב מלת מאד שבפסוק כי קרוב אליך הדבר מאד וגו' צריך לידע נאמנה כי אף מי שדעתו קצרה בידיעת ה' ואין לו לב להבין בגדולת א"ס ב"ה להוליד ממנה דחילו ורחימו אפי' במוחו ותבונתו לבד אעפ"כ קרוב אליו הדבר מאד לשמור ולעשות כל מצות התורה ות"ת כנגד כולן בפיו ובלבבו ממש מעומקא דלבא באמת לאמיתו בדחילו ורחימו שהיא אהבה מסותרת שבלב כללות ישראל שהיא ירושה לנו מאבותינו... ולכן אפי' קל שבקלים ופושעי ישראל מוסרים נפשם על קדושת ה' על הרוב וסובלים עינוים קשים שלא לכפור בה' אחד ואף אם הם בורים ועמי הארץ ואין יודעים גדולת ה'. וגם במעט שיודעים אין מתבונני' כלל ואין מוסרי' נפשם מחמת דעת והתבוננות בה' כלל. אלא בלי שום דעת והתבוננות רק כאלו הוא דבר שאי אפשר כלל לכפור בה' אחד בלי שום טעם וטענה ומענה כלל והיינו משום שה' אחד מאיר ומחיה כל הנפש ע"י התלבשותו בבחי' חכמה שבה שהיא למעלה מן הדעת והשכל המושג ומובן:

שו"ת הרשב"א חלק ה סימן נה

והכלל שצריכין אנו לקבוע בנפשנו הסכמה מוחלטת בכל עת שנקרא הק"ש שאנו מסכימין למסור כל תאוותנו וחשקי לבבנו וכל נפשנו מן האברים ועד נטילת נפש, והממון על יחוד קדושת שמו וקבלת מלכותו. ושנראה בציור הלב כאילו באנו לידי כך וקיימנו. והוא אומרו כי עליך הורגנו כל היום. וכי אפשר ליהרג בכל יום אלא שבכל יום שאנו קורין בק"ש, ובכל נפשך, ומסכימים על כך הרי הוא כאילו הורגנו באותה שעה עליו ית' כי כל המסכים על זה כאילו עשאו. והוא שאמר והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על לבבך. ר"ל יהיו מוסכמים וחקוקים על לבבך.

תניא ליקוטי אמרים פרק כה

וזהו שכתוב כי קרוב אליך הדבר מאד וגו' שבכל עת ובכל שעה בידו של אדם וברשותו הוא להעבי' רוח שטות והשכחה מקרבו ולזכור ולעורר אהבתו לה' אחד המסותרת בודאי בלבבו בלי שום ספק. וז"ש ובלבבך ונכלל בה גם דחילו דהיינו שלא ליפרד בשום אופן מיחודו ואחדותו יתברך אפי' במסירת נפש ממש בלי שום טעם ושכל מושג אלא בטבע אלקי... ובזה יובן למה צוה משה רבינו ע"ה במשנה תורה לדור שנכנסו לארץ לקרות ק"ש פעמים בכל יום לקבל עליו מלכות שמים במסירת נפש והלא הבטיח להם פחדכם ומוראכם יתן ה' וגו' אלא משום שקיום התורה ומצותיה תלוי בזה שיזכור תמיד ענין מסירת נפשו לה' על יחודו שיהיה קבוע בלבו תמיד ממש יומם ולילה לא ימיש מזכרונו כי בזה יוכל לעמוד נגד יצרו לנצחו תמיד בכל עת ובכל שעה כנ"ל:

רמב"ם הלכות יסודי התורה פרק ה הלכה י

כל העובר מדעתו בלא אונס על אחת מכל מצות האמורות בתורה בשאט בנפש להכעיס הרי זה מחלל את השם, ולפיכך נאמר בשבועת שקר וחללת את שם אלהיך אני ה', ואם עבר בעשרה מישראל הרי זה חילל את השם ברבים, וכן כל הפורש מעבירה או עשה מצוה לא מפני דבר בעולם לא פחד ולא יראה ולא לבקש כבוד אלא מפני הבורא ברוך הוא כמניעת יוסף הצדיק עצמו מאשת רבו הרי זה מקדש את השם.

באר משה פש' אמור עמ' תפ"ה

ומוכת, שכל מעשי האדם הן ב"סור מרע" והן ב"עשה טוב" קשורים במצות קידוש השם והיינו שמצוה זו ניתנת לקיום גם בחיים חיותו של האם היכול לגרום במעשיו קידוש שמו ית'...

הרי לפנינו גודל מעלת קידוש השם בכח, שנחשב כמו בפועל ונחמד בזה להבין את הכתוב שלפננו ונקדתי בתך בני ישראל כי אף כשהקידוש השם אינו בפועל ממש אלא "בתוך בני ישראל, בפנימיות ליבם שאז אין כל בריה יודע מזה רק הקב"ה לבדו והיינו "ונקדשתי" שרק לפני גלוי הדבר, למרות הכל נחשב הדבר כקידוש השם בפועל ואז"אני ה' מקדשכם" – כאילו עשיתם בפועל

באר משה אמור עמ' תפז

... הרגשה זו שהוא מוסר נפשו ומבטל עצמו אינה ראויה, כי בזה מוכיח שיש לו איזו מציאות בעוד שכל עיקרה של אהבת השי"ת ומסירות נפש תלויה בכך שיבטל עצמו לגמרי. וכמה נורא הדבר מה שסיפרו על מעשה שאירע בימי הקה"ק ר' שלמה מקרלין ז"ל הי"ד פעם אחת הראו לו ברכו בר ישראל שתלו אותו רשעי האומות בגלל איזו עלילה שהעלילו על תושבי העיר, והלה קיבל את האשמה על עצמו אף שהיה נקי ממנה וכמובן שהכל שיבחו אותו על כך שמסר נפשו... אמנם... נענה ואמר שאינו יכול לעמו במקום זה, מאמר שהוא מריח ריח של גאווה, כי אותו תלוי התפאר בעצמו על מסירות נפשו שהציל בזה את כל בני העיר... מס"נ אמיתית היא זו שאינו מרגיש שעושה מאומה